

بنام خدا

* فهرست عناوین دروس * کارشناسی ارشد

تعداد واحد	نام درس	
۲	زبان اختصاصی گروه فرهنگ	.۱
۲	شناخت مآخذ تاریخ اسلام	.۲
۲	فلسفه عمومی و نظری تاریخ	.۳
۲	اسلام شناسی در غرب	.۴
۲	تاریخ اسلام (۱)	.۵
۲	تاریخ اسلام (۲)	.۶
۲	تاریخ اسلام (۳)	.۷
۲	تاریخ اسلام (۴)	.۸
۲	تاریخ علوم در اسلام	.۹
۲	متون تاریخی، جغرافیائی و کتیبه‌ها	.۱۰
۲	روش تحقیق در جغرافیای تاریخی اسلام	.۱۱
۲	تاریخ تعلیم و تربیت در اسلام	.۱۲
۲	هنر و معماری اسلامی	.۱۳
۲	زبان عمومی (همراه با گروه‌های دیگر)	.۱۴
۴	رساله پایان تحصیلی	.۱۵
۳۲	جمع	

اسلام شناسی در غرب

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیش نیاز :

هدف : آشنائی با تفکرات غربی در مورد اسلام و شناخت تحریفاتی که در مورد اسلام به وسیله مستشرقین بوجود آمده و پیدا کردن راه جبران این انحرافات .

سر فصل درس :

پیدایش خاورشناسی .

تاریخ خاورشناسان .

علل توجه خاورشناسان به مسائل اسلامی .

شناخت اسلام شناسان غربی و بررسی آثار آنان و ترجمه گزیده‌ای از آنها .

منابع اصلی درس :

N. Daniel , Islam and the west .

N. Daniel , Imperilism and Islam

المستشرقون تألیف نجیب المعینی .

تاریخ اسلام (۱)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : شناخت مآخذ

هدف : آشنا کردن دانشجویان با نحوه تحقیق و بررسی در مسائل تاریخی .

سر فصل درس :

تاریخ سیاسی و اجتماعی اسلام از آغاز تا پایان عصر امویان ، عرب و عربستان پیش از ظهور اسلام ، وضع جهان هنگام ظهور اسلام ، بعثت پیامبر (ص) ، هجرت (علل و نتایج) ، بررسی تحلیلی غزوات و سرایا، وحدت عربستان ، جانشینی ، جانشینی پیامبر (ص) ، خلفای راشدین ، فتوحات ، بررسی عوامل سلطه امویان ، مطالعه تحلیلی دولت امویان ، بررسی جامعه عصر اموی ، تشکیلات حکومتی امویان ، بررسی علل انقراض امویان .

منابع اصلی درس :

۱- سیره النبویه ، ابن اسحاق و ابن هشام ۲- تاریخ الرسل و الملوك ، طبری ۳- تاریخ یعقوبی ، احمد بن واضح یعقوبی ۴- مروج الذهب ، مسعودی ۵- تاریخ غرر السیر ، ثعالبی ۶- تجارب الامم ، ابن مسکویه ۷- الکامل فی التاریخ ، ابن اثیر ۸- الاصنام ، کلبی .

منابع فرعی درس :

۱- المغازی ، واقدی ۲- طبقات تالیف محمد بن سعد ۳- فتوح البلدان ، بلاذری ۴- فتوح الشام ، واقدی ۵- عیون الاخبار ، ابن قتیبہ ۶- العقد الفرید ، ابن عبدربه ۷- التنبیه و الاشراف ، مسعودی ۸- المعارف ، ابن قتیبہ ۹- سنی ملوک الارض ، اصفهانی ۱۰- عبدالمنعم ماجد .

التاريخ الدول - ابو الفداء ، المختصر في تاريخ البشر - ابن اياس ، بدائع الزهور - سيوطي ،
حسن المحاضر .

منابع فرعى درس :

- ١- تاريخ جنگهای صليبي ، استيون رانسيمان ٣ مجلد .
- ٢- الاتراك العثمانيون و حضارتهم ، كارل بروكلمان .
- ٣- تاريخ العرب ، فيليب حتى .
- ٤- تاريخ الاسلام السياسى ، حسن ابراهيم حسن .
- ٥- تاريخ الاتراك العثمانيين ، حسين لبيبي .

تاریخ اسلام (۲)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : تاریخ اسلام (۱)

هدف : آشنا کردن دانشجویان با نحوه تحقیق و بررسی در مسائل تاریخی.

سر فصل درس :

تاریخ سیاسی و اجتماعی عصر عباسیان : آغاز دعوت عباسیان و علل پیروزی ، بررسی تحولات دوره اول عباسی (ایرانیان در دستگاه خلافت ، نهضت‌های دینی و سیاسی ، روابط خارجی ، تمدن ، تشکیلات دولتی ، وضع اجتماعی) ، بررسی نفوذ ترکان (علل و نتایج) ، تجزیه قدرت خلافت ، پیدایی دولتهای مستقل در شرق و غرب (طاهریان ، صفاریان ، سامانیان ... ، امویان اندلس ، ادرسیان ، طولونیان ، اخشیدیان ، ...) ، دوره امیرالامرای ، دوره سلطه آل بویه ، دوره سلطه سلجوقیان ، فاطمیان در برابر عباسیان ، جنگهای صلیبی ، یورش مغول و انقراض عباسیان ، بررسی نهضت‌های دینی ، سازمانهای دولتی ، علم ، فرهنگ و جامعه .

منابع اصلی درس :

- ۱- الکامل فی التاریخ تألیف ابن اثیر .
- ۲- النجوم الزاهره جمال الدین یوسف ابن تغری بردی .
- ۳- تاریخ و صاف .
- ۴- جامع التواریخ ، خواجه رشید الدین فضل اله همدانی .
- ۵- حبیب السید ، میر خواند - مقریزی ، الخطط - ابن خلدون ، العبر - ابن العبری ، مختصر

تاریخ اسلام (۳)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : تاریخ اسلام (۱) و (۲)

هدف : آشنا کردن دانشجویان با نحوه تحقیق و بررسی در مسائل تاریخی .

سر فصل درس :

تاریخ سیاسی و اجتماعی اسلام در عصر ممالیک تا سقوط امپراتوری عثمانی ، بررسی شکل گیری حکومت ممالیک در مصر ، برپایی مجدد خلافت عباسی در قاهره و مطالعه قدرت ، مشروعیت و نقش آنان در جامعه اسلامی ، ممالیک در برابر صلیبیان ، ممالیک در برابر مغولان ، بررسی تحلیلی سهم ممالیک در حفظ و پیشبرد فرهنگ و تمدن اسلامی ، سلطه سلطان سلیم عثمانی بر مصر و انتقال خلافت ، بررسی زمینه ظهور و سلطه عثمانیان ، فتح قسطنطنیه ، تسلط بر مدیترانه و افریقای شمالی ، عثمانیان رقیب دینی و سیاسی صفویان ، فرهنگ و تمدن و سازمان دولتی امپراتوری عثمانی ، عثمانی و اروپا ، ضعف و تجزیه عثمانی ، نفوذ انگلیس و فرانسه ، وهابیان ، زوال عثمانی ، الغاء خلافت و آغاز جمهوری .

منابع اصلی درس :

- ۱- کتاب الولاية والقضاة ، کندی ۲- کتاب العبر ، ابن خلدون ۳- الخطط ، مقریزی ۴- النجوم الزاهرة ، ابن تغری بردی ۵- صبح الاعشى ، قلقشندی ۶- المغرب ، ابن سعید ۷- تاریخ افتتاح الاندلس ، ابن قوطیه ۸- صفة المغرب ، ادیسی

تاریخ اسلام (۴)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : تاریخ (۱) و (۲) و (۳)

هدف:

سر فصل درس:

تاریخ سیاسی و اجتماعی افریقه و مغرب و اندلس . فتح افریقه ، رستمیان ، اغالبه ، مرابطان ، موحدان ، بنی حفص ، شریفان مراکش ... تا سلسله عثمانی ، سازمانهای سیاسی ، اقتصادی و ... آثار علمی و هنری .

تاریخ سیاسی و اجتماعی اندلس (ولات اندلس از پیروزی طارق تا ورود عبدالرحمن داخل) ، حکومت و خلافت امویان در اندلس ، سلطه بنی عامر ، ملوک الطوائف در اندلس (بنی عباد ، بنی زبیری ، بنی جیهونی ، بنی ذی النون ... بنی نصر) ، بررسی علم و تمدن ، تشکیلات دولتی و وضع اجتماعی اندلس در دوره اسلامی .

تاریخ اسلام در صقلیه (سیسیل) ، اقریطش (کرت) و دیگر جزایر دریای مدیترانه .

منابع اصلی درس:

۱- تاریخ قضات الاندلس : شیخ ابو الحسن بن عبدا... بن حسن نباهی مالقی اندلسی .

۲- صنعة جزیره الاندلس : ابو عبدا... محمد بن عبدا... بن عبدالمنعم صمیری .

۳- المعجب فی تلخیص اخبار المغرب : مراکشی .

۴- نفع الطیب : احمد مقری مغربی تلمسانی .

- ۵- المقتبس فی تاریخ رجال الاندلس : ابو مروان حیان بن خلف قرطبی .
- ۶- بغیه الملتبس فی تاریخ رجال الاندلس : ابو جعفر احمد بن یحیی (ابن جنی) .
- ۷- الحله السیر : ابو عبدا... محمد بن ابوالانسی .
- ۸- تاریخ دولت اسلامی در اندلس : محمد عبدا... عنان .
- ۹- الاحاطه فی اخبار غرناطه : ابن خطیب .

منابع فرعی درس :

- ۱- تاریخ اندلس ، دکتر آبتی ۲- تاریخ الاندلس ، یوسف اشپاخ ۳- تاریخ اسپانیای اسلامی ، گونزالز پالنسیا ۴- هنر اسپانیا ، تورس بالباس ۵- اسپانیا اسلام ، کروزناندز ۶- اسلام در اسپانیا ، تراس ۷- تاریخ مسلمانان در سیسیل ، نالینو .

تاریخ تعلیم و تربیت در اسلام

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آگاهی از علم آموزش و پرورش اسلامی و نظام تعلیم و تربیت و فلسفه آن.

سر فصل درس :

- شناخت و بررسی منابع اصلی .
- بررسی فلسفه تعلیم و تربیت .
- سیر تعلیم و تربیت در اسلام .
- اصول و مبانی آموزش و پرورش اسلامی .
- بررسی مختصر آموزش و پرورش در کشورهای اسلامی .
- ادوار آموزش و پرورش اسلامی .
- مراکز آموزش و پرورش اسلامی .

منابع اصلی درس :

- تعلیم و تربیت اسلامی . تالیف : دکتر عزتی .
- تاریخ الجامعات الاسلامیه الکبری .
- تاریخ نظامیه ها .

تاریخ علوم در اسلام

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : آشنائی با منابع اصلی علوم در اسلام.

سر فصل درس :

شناخت و بررسی تحلیلی منابع اصلی در اسلام از طریق معرفی عینی این منابع به دانشجویان در کلاس توسط استاد و تحقیق درباب موضوعاتی خاص در این زمینه توسط دانشجویان و عرضه و مقابله این تحقیقات جدید در تاریخ علوم اسلامی با مآخذ اصلی آنها.

منابع اصلی درس :

کتبی نظیر: تاریخ پزشکی ایران، دکتر نجم آبادی - سرزمینهای خلافت شرقی، لسترنج - تاریخ طب اسلامی، ادوارد براون - کارنامه اسلام، دکتر زرین کوب - تاریخ نجوم اسلامی، آلفونسوفلینو - علم و تمدن در اسلام، حسین نصر - نظر متفکران اسلامی درباره طبیعت، حسین نصر - تاریخ علوم عقلی، ذبیح الله صفا - تاریخ علوم، تقی زاده - نسوی نامه، قربانسی - کاشانی نامه، ابو القاسم قربانی - بیرونی نامه، قربانی - حکیم عمر خیام به عنوان عالم جبر، غلامحسین مصاحب، ...

منابع فرعی درس :

عیون الانباء فی طبقات الاطباء، طبقات الاطباء و الحكماء، ابن جلجل - اخبار الحكماء، ابن قفطی - الفهرست، ابن ندیم - مقدمه، ابن خلدون - وفيات الاعیان، ابن خلكان - الموسیقی، فارابی - رساله آثار علوی، اسفزاری - رسائل اخوان الصفا، ذخیره خوارزمشاهی، جرجانی - تحدید الاماکن، بیرونی - التفهیم، بیرونی - دانشنامه علانی، ابن سینا - احصاء العلوم، فارابی - صور الكواكب، عبدالرحمن صوفی - معجم البلدان، یاقوت، ...

روش تحقیق در جغرافیای تاریخی اسلام

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : آشنایی با مآخذ و روشهای تحقیق در جغرافیای تاریخی اسلام.

سر فصل درس :

بررسی کتب و مآخذ جغرافیایی دورانهای مختلف اسلامی و تعیین درجه اهمیت آنها نسبت به یکدیگر.

تعیین یک موضوع جغرافیایی برای هر دانشجو که آنرا براساس منابع و مآخذ اصلی تحقیق نماید و در هر جلسه گزارش تحقیق را بنظر استاد برساند.

منابع اصلی درس :

چون درس تحقیقی است باید از منابع زیر استفاده کرد :

- ۱- استفاده از آثار باستانی قبل از اسلام و بعد از اسلام.
- ۲- استفاده از متون قبل از اسلام اعم از تاریخی و جغرافیایی و ادبی.
- ۳- استفاده از آثار سنگنبشته ها - استوانه - مهره ها و غیره.
- ۴- استفاده از آثار عتیقه اسلامی و غیراسلامی.
- ۵- استفاده از آثار کتب جغرافیایی دوره های مختلف اسلامی.
- ۶- استفاده از کتب تاریخی دوره های مختلف اسلامی.
- ۷- استفاده از آثار ادبی دوره های مختلف اسلامی.
- ۸- استفاده از فرامین و اسناد دوره اسلامی.

زبان انگلیسی (اختصاصی گروه فرهنگ و تمدن اسلامی)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : کسب مهارت نسبی در استفاده از متون تخصصی تاریخ و تمدن اسلامی بزبان انگلیسی.

سر فصل درس :

1_ ALI B. ABI TALEB

۱- مقاله علی بن ابیطالب (ع)

2_ Architecture

۲- مقاله معماری

3_ Diwan

۳- مقاله دیوان

مبانی درس :

The Encyclopadia Of Aslam ,New Edition

شناخت مآخذ تاریخ اسلام

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : شناخت مآخذ تاریخ اسلام.

سر فصل درس :

معرفی مستقیم منابع و مآخذ تاریخ اسلام با مشاهده عینی و توریق هر یک از آنها ، مطالعه اجمالی فهرست مطالب و آشنائی با شیوه تدوین و تالیف آنها ، ارزیابی اجمالی هر یک از این مآخذ همراه با تحقیقاتی که به هر دانشجو تکلیف می‌گردد . از کهن ترین منبع و سند (قرآن کریم و احادیث و سیره ابن اسحاق) تا منابع و مآخذ سده های متاخرتر (العبر تالیف ابن خلدون و تاریخ الخلفاء سیوطی و جز آنها) .

منابع درس :

منابع اصلی و عمده در ضمن شرح درس اجمالاً معرفی شده است .

فلسفه علمی و نظری تاریخ

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : درک مفاهیم تاریخی و آشنائی با فلسفه علمی و نظری تاریخ .

سر فصل درس :

پژوهش در باب لفظ تاریخ ، تاریخ ، تاریخ نگاری ، تاریخ نگاری اسلامی ، معانی و مفاهیم مختلف تاریخ ، تاریخ نقلی ، تاریخ علمی ، فلسفه نظری تاریخ ، هدف تاریخ ، مکانیسم ، حرکت و محرک ، مسیر و منازل ، حرکت تاریخ ، فلسفه علم تاریخ ، روش شناسی ، پژوهش تاریخی ، عنصر گزینش در تاریخ ، تفسیر تاریخی ، قانون مندیهای تاریخ ، امکان تجربه در تاریخ ، تفاوت علم تاریخ با علوم دیگر... ، فلسفه تاریخ از دیدگاه قرآن و اسلام .

منابع اصلی درس :

جامعه و تاریخ : استاد شهید مرتضی مطهری .

فلسفه تاریخ : دکتر عبدالکریم سروش .

تاریخ چیست : ترجمه حسن کامشاد .

مقدمه ، ابن خلدون .

منابع فرعی درس :

فلسفه انقلاب و قیام مهدی : استاد شهید مرتضی مطهری .

درک تاریخ : ترجمه دکتر طوسی .

فقر تاریخ گری : تالیف کارل پوپر ، ترجمه احمد آرام .

تمدن در بوته آزمایش : آرنولد توین بی .

قهرمان در تاریخ : هوگ سیدنی .

متون تاریخی ، جغرافیائی و کتیبه‌ها

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : ایجاد مهارت در قرائت و استفاده از متون اصلی تاریخی ، جغرافیائی ، کتیبه‌ها و اسناد به زبان عربی .

سر فصل درس :

۱- قرائت و ترجمه متون کهن و تخصصی تاریخی و جغرافیائی : با استفاده از چاپهای گوناگون (سنگی ، عکسی و ...) .

۲- کتیبه خوانی : با استفاده از کتیبه‌های موجود در آثار باستانی یا منتشر شده در مجموعه‌ها و ...

۳- قرائت فرامین و منشورها و اسناد تاریخی .

منابع اصلی درس :

متون تاریخی : ۱- تاریخ الرسل و الملوک : طبری ۲- تاریخ خلیفه بن خیاط : ابن خیاط

۳- مروج الذهب : مسعودی ۴- تاریخ یعقوبی : یعقوبی ۵- وفيات الاعیان : ابن خلکان

۶- الکامل فی التاریخ : ابن اثیر ۷- البدایة والنهایة : ابن کثیر

متون جغرافیایی :

۱- احسن التقاسم : مقدسی ۲- معجم البلدان : یاقوت حموی ۳- بخشهای جغرافیایی از

صبح الاعشی : قلقشنندی ۴- بخش جغرافیای تاریخی از ذکر اخبار اصبهان : حافظ ابو نعیم

۵- المسالک و الممالک : اصطخری ۶- المسالک و الممالک : ابن خردادبه - و ...

در منابع تاریخی کتب فتوح و مغازی چون مغازی و اقدی و فتوح البلدان بلاذری مورد استفاده

خواهد بود.

هنر و معماری اسلامی

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف: آشنایی با هنرهای اسلامی در کشورهای مختلف اسلامی و تاثیر اسلام در جنبه‌های مختلف هنر.

سر فصل درس:

وضع هنر اسلامی و گسترش آن همراه با توسعه اسلام در کشورهای اسلامی و شناخت و بررسی اجمالی اهم منابع تحقیق هنر اسلامی.

منابع اصلی درس:

هنر معماری در سرزمینهای اسلامی، هوگ - هنر اسلامی، کونل - راهنمای صنایع اسلامی، دیمانند - الفن الاسلامی، جورج مارسیه - الفن الاسلامی، ابو صالح الالفی - هنر اسلامی، تیتوس بورکهارت - تاریخ الفن العام، الالفی - العمارة فی سوريا، دی نوچی - العمارة الاسلامیة المبكرة، کریرویل - معنی هنر، هربرت رید - الفن و المجتمع، همو، ترجمه فتح الباب - التصوير فی الاسلام، آرنولد - التصوير عند العرب، زکی محمد حسن - سرالزخرفة الاسلامیه، بشر فارس - العمارة الاسلامیه فی مصر، کمال الدین سامح.

